

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
Box 8314
10420 Stockholm

Klara Hotell och konferens; Kv Bangårdsposten mm, i stadsdelen Norrmalm, S-Dp 2006-11281-54 Inbjudan till samråd om förslag till detaljplan

Samfundet S:t Erik ser positivt på att Stockholm får en konferensanläggning och kongresshall i ett centralt läge med goda kommunikationer. Det betyder sannolikt mycket för Stockholms attraktivitet som konferensstad. En konferensanläggning och en kongresshall i det föreslagna läget kan sannolikt också bli ett tillskott i stadsbilden. Däremot finner samfundet det oacceptabelt att bygga hela den stora byggnadsvolym som hotell- och kontorsdelarna utgör.

Samfundet förstår mycket väl problemet med att inte fullfölja utbyggnaden av anläggningen i enlighet med det aktuella programmet. Trots detta vill samfundet bestämt avråda från att hela den nu föreslagna byggnadsvolymen byggs på den nu anvisade platsen.

Helhetsgrepp på västra city

Samfundet ser det som mycket positivt att det i presentationen av det föreslagna projektet ingår ett förslag till helhetsgrepp för hela västra city. Likaså ser samfundet det som positivt att alternativa förslag till områdets utformning nu börjat diskuteras i media. Det räcker dock inte. Det presenterade förslaget innebär ett stort intrång i Stockholms hävdvunna och vida berömda siluett. Det är därför nödvändigt att föra en fördjupad diskussion på basis av flera alternativ innan beslut kan fattas.

Trots vissa högre senare tillkomna inslag som t ex Hötorgsskraporna så upplevs Stockholm idag som en låg stad där endast kyrktorn och andra offentliga byggnader tillåts sticka upp och därigenom markera sin plats och betydelse. De föreslagna hotell och kontorsbyggnaderna skulle om de kom till utförande i ett slag bryta denna för Stockholms särart så viktiga siluett.

För att kunna fullfölja den goda tanken att göra Klarabergsgatan till en inbjudande boulevard kan det inte behövas så stora nya byggnadsvolymer som de skisserade. Det föreslagna kontorshuset kan rimligtvis inte behöva vara så stort eller ens behöva ligga just vid Klarabergsgatan.

Det är inte heller säkert att den kraftiga förtätning av innerstaden som det presenterade förslaget till helhetsgrepp för västra city medför är till fördel för innerstaden ens om man bortser från siluetten. Biltrafiken i innerstaden anses redan nu vara ett problem. Vill vi att åtgärder att motverka denna trafik - vare sig vi talar om biltullar eller nya ringleder skall få som effekt att avlasta innerstaden - så måste vi satsa på att sprida målpunkterna för trafiken i stället för att ytterligare koncentrera dem. Vill vi att hela Storstockholm skall leva så måste vi tro på att detta är möjligt.

Relationen till Stockholms stadshus

Genomförs förslaget så kommer dess hotell- och kontorsdel att förta intrycket av Stockholms stadshus såväl från huvuddelen av motstående kajer som från höjderna ovanför dessa. Motsvarande effekt går att studera från västra delen av Söder Mälarstrand varifrån man i dag ser Hötorgsskraporna sticka upp bakom stadshustaket. Trots att hotell och kontorshuset är lägre än dessa så kommer det visuella intrånget på stadshuset att bli lika stort. Från högre belägna platser upplevs idag stadshussiluetten mot en bakgrund av Stockholms nuvarande omväxlande, färgmässigt dämpade småskaliga bebyggelse. Även från dessa platser kommer därför effekten av intrång att bli betydande om förslaget genomförs. Upplevelsen av stadshuset minskar och därmed dess kulturhistoriska värde.

Även sett från Stadshuset får förslaget negativa konsekvenser. Dess höga kontors- och hotelldelar kommer trots avståndet att upplevas som alltför påträngande från stadshusets entrésida mot Hantverkargatan. Skalförskjutningen från låg bebyggelse i stadshusets närområde till de höga nybyggnaderna gör att dessa kommer att upplevas som att de ligger närmare än de i verkligheten gör. Det för med sig att den så viktiga känslan av att stadshuset ligger fritt i förhållande till omgivande bebyggelse förtas. Sammantaget måste de nya byggnaderna ner många våningar för att stadshuset skall få behålla sin viktiga dominans i stadslandskapet.

Platsens karaktär

Stockholms topografi är grundläggande för karaktär och egenart. Den präglas av skärgårdslandskapet med dess oregelbundna växling mellan vattenytor, dalar och höjdparter. Likaså viktiga för karaktär och egenart är rullstensåsen och de brant uppstickande bergsryggarna. Trots att senare tids nya tekniska landvinningar, bl a när det gäller grundläggning på ostabil mark, gjort att topografin alltmer suddats ut är den fortfarande tydligt läsbar. I Stockholm finns dessutom en tradition att markera höjdpartierna med i förhållande till omgivningen något högre byggnader ofta med en uppåtsträvande arkitektur. Exempel på det är bl a Kungsklippan, Södra bergen och Danviksklippan.

Det aktuella området är till största delen mer eller mindre utfyllt sjöbotten. Att som planförslaget föreslår bebygga det med höga byggnader är tvärs emot vad som vore naturligt. Dramatiken i den nära liggande Kungsklippan skulle i allt för hög grad förtas om de skulle komma till stånd. Den redan hårt hopsnörda Klara sjö skulle uppfattas som en smal kanal om också luftrummet över den så till den grad tas i anspråk. Detta skulle väsentligt skada Stockholms karaktär och egenart. Hotell och kontorsdelarna skulle därför också av detta skäl behöva sänkas rejält.

Stockholms front mot vattnet

Den nuvarande f d Klaraposten underordnar sig tydligt stadshuset. Det var säkert en riktig målsättning för en postterminal i det läget. Men en kongress- och konferensanläggning som avser att bidra till att sätta Stockholm på världskartan borde göras till ett arkitektoniskt smycke i klass med det bästa som görs i världen idag. Samtidigt måste den inordna sig i omgivande stadsavsnitts visuella karaktär. Den presenterade lösningen som vi nu kan avläsa den lever inte på långt när upp till detta. Frågan är om den alls lever upp till den arkitektoniska kvaliteten hos övriga byggnader i vattenfronten: Centralstationen, Sheraton, Centralpalatset, Konstakademin, Rosenbad, Strömsborg, Riksbyggnaderna och Ridderholmen.

Det är också viktigt att den utformas så att den får en naturlig anslutning till Tegelbackens kajnivå. Den dag som den ogästvänliga trafikspagettin försvinner och Tegelbacken får en för läget i Stockholm värdig utformning så måste det te sig naturligt att anknyta kongress- och konferensanläggningen dit.

Relationen till järnvägen

Idémässigt är det säkert riktigt att knyta kongress- och konferensanläggningen till Centralstationen och dess spårområde. Det är dock viktigt att dessa anläggningar behandlas med den respekt som denna så viktiga och traditionsmättade infrastrukturknutpunkt kräver. Redan den överbyggnad som föreslås i det nu presenterade förslaget inger betänkligheter. Det är än mer tveksamt om den fortsättning av överbyggnaden som illustreras i remisshandling- arna är förenlig med vad respekten för Centralstationen kräver. Man frågar sig hur man t ex skulle uppleva denna utan rymd och dagsljus åtminstone över spårområdet närmast huvudbyggnaden. Ute i Europa har stora järnvägsstationer börjat uppmärksammas allt mer. Man rustar upp dem och återställer äldre konstruktioner. Viktigt är att ge luft och dagsljus över spår och perronger, ofta under valv av stål och glas.

Slutord

Samfundet S:t Erik ser positivt på att Stockholm får en konferensanläggning och kongresshall i ett centralt läge med goda kommunikationer. Däremot finner samfundet det oacceptabelt att bygga hela den stora byggnadsvolym som hotell- och kontorsdelarna utgör.

Med anledning av anläggningens läge i staden och dess funktion är det likaså viktigt att det säkerställs att den blir ett arkitektoniskt smycke i klass med det bästa som görs i världen idag.

Kerstin Westerlund Bjurström
Ordförande Samfundet S:t Erik